

2015-10-23

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Greta Berg

Motion 57 – Sociala insatsgrupper

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 57 Sociala insatsgrupper i den del som avser uppföljning av Sociala insatsgrupper samt **att** delen avseende att medverka till utvecklingen av verksamhetsformen Sociala insatsgrupper anses besvarad och inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Motionen

David Lega (KD), Västra Götalands län, Bengt Germundsson (KD), Kronoberg, Elisabeth Unell (M), Västmanlands län och Helene Odenjung (FP) Västra Götalands län har i motion 57 föreslagit **att** Sveriges Kommuner och Landsting följer upp och medverkar till utvecklingen av verksamhetsformen Sociala insatsgrupper.

Styrelsen

Styrelsen konstaterar att Sociala insatsgrupper är ett bra och strukturerat sätt att samverka kring unga som är i riskzonen för att bli vanekriminella eller unga som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk.

En vanekriminell kostar samhället stora belopp utöver det lidande som drabbar brottsoffer, den enskilde och dennes anhöriga. Insatser för barn och unga som minskar risken att bli livsstilskriminell eller ingå i kriminella grupperingar kan ge stora besparingar för samhället, även om det kan vara kostsamt på kort sikt.

Sociala insatsgrupper handlar om att skola, socialtjänst, polis, fritid och eventuellt övriga aktörer får ett medgivande från individen eller individens vårdnadshavare att samverka över myndighetsgränserna för den enskildes bästa. Medgivandet upphäver sekretessen mellan myndigheterna och det blir då möjligt att samverka på individnivå. Tillsammans kan samhällets aktörer då hitta lösningar som passar den enskilde och får denne att sluta begå brott.

I de utvärderingar som gjorts kring modellen har det visat sig att arbetsmetoden stärker samverkan mellan aktuella parter och bidrar till att samhället kan jobba mer effektivt för individer som riskerar att dras i ett liv i kriminalitet.

Med anledning av att utvärderingar gjorts på uppdrag av Polisen anser styrelsen inte att fler utvärderingar behöver göras. Polisen och Socialstyrelsen har utarbetat checklistor och verktyg för arbete och utveckling av arbetssättet Sociala insatsgrupper. SKL kommer i samarbete med Polisen bidra till spridning av arbetssättet.

Sociala insatsgrupper

De flesta tungt kriminella har startat sin kriminella bana genom att begå småbrott som ungdomar. Misslyckad skolgång i kombination med svagt stöd hemifrån och få vuxna, avsaknaden av positiva förebilder har för dessa gjort att den negativa spiralen inte har brutits.

De senaste åren har vi i Sverige sett hur nya typer av kriminella gäng vuxit fram. År 2011 gav regeringen Rikspolisstyrelsen (RPS) i uppdrag att tillsammans med ett antal kommuner initiera en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper för unga som riskerar att bli kriminella. Redan 2011 var det tolv områden som startade upp denna verksamhet. De sociala insatsgrupperna samordnas under ledning av socialtjänsten. En viktig uppgift för insatsgrupperna är att identifiera unga som är i riskzonen för att dras in i kriminella nätverk och utveckla en kriminell livsstil. Men också att stödja de ungdomar som vill hoppa av och lämna en kriminell bana. Insatsgruppernas insatser koncentreras runt de ungdomar som identifierats.

Arbetet går ut på att stärka det sociala skydds nätet kring den unge i skola, arbete och under fritiden. Stöd i skolarbetet och yrkesträning är exempel på åtgärder. Sociala insatsgrupper är ett strukturerat sätt att samverka kring unga som är i riskzonen för att bli vanekriminella eller unga som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk.

Den slutrapport som RPS lämnade i december 2014 visar att det brottsförebyggande arbetet och att motverka kriminalitet berör hela samhället och förutsätter ett aktivt deltagande från många olika myndigheter och organisationer. Det gäller inte minst i arbetet mot ungdomsbrottslighet, ett arbete som är avgörande för samhällets möjligheter att på lång sikt minska den totala brottsligheten. Hela samhället vinner också på minskad brottslighet genom att färre gärningsmän leder till färre brottsoffer och minskade kostnader i form av skador och insatser.

Forskning visar att det är tidiga insatser som är nyckeln och dessa insatser måste ske långt innan Polisen blir inblandad. T.ex. måste förskola och skola anmäla sin oro för barn till socialtjänsten tidigt, så att lämpliga insatser kan ges till individ och familj. Skolan måste ha utbildad personal och resurser att se alla individer och ge stöd där det behövs, oavsett om det är i liten eller stor omfattning. Sociala insatsgrupper ska vara ett arbetssätt riktat mot dem som trots detta är i riskzon att utveckla en kriminell livsstil.

Förslag

Med anledning av ovan nämnde föreslår vi SKL kongress besluta att förbundet följer upp och medverkar till utveckling av verksamhetsformen Social Insatsgrupper.

David Lega (KD), ombud för Västra Götalands län

Bengt Germundsson (KD), ombud för Kronoberg

Elisabeth Unell (M), ombud för Västmanlands län

Helene Odenjung (FP), ombud för Västra Götalands län